

Utvrđuje se da su član 3. stav 1. tač. 8., 9., 10. i 11. i član 21. Tarifa br. 8. Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksi (prečišćeni tekst - "Službene novine Opštine Cazin", broj: 1/15) u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenim novinama Grada Cazin".

Obrazloženje

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) koristeći ovlaštenje iz člana IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, podneskom broj: 01-27-1034-1/18 od 18.01.2019. godine, dana 18.01.2019. godine podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) zahtjev za ocjenu ustavnosti (u daljem tekstu: zahtjev) odredbi člana 3. stav 1. tač. 8., 9., 10. i 11. (u daljem tekstu: osporene odredbe Odluke) i odredbi člana 21. Tarife br. 8., 11. i 12. (u daljem tekstu: osporene odredbe Tarifa) Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksi (prečišćeni tekst), koju je donijelo Opštinsko vijeće Opštine Cazin (u daljem tekstu: donosilac osporene Odluke).

Pozivajući se na član 44. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/10 i 18/16) podnosilac zahtjeva je istog dana i pod istim brojem podnio Ustavnom sudu Federacije i zahtjev za donošenje privremene mjere kojom bi se obustavila primjena osporenih odredbi Odluke i osporenih odredbi Tarife.

Na osnovu člana IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine podnosilac zahtjeva je ovlašten za pokretanje postupka pred Ustavnim sudom Federacije za utvrđivanje ustavnosti osporenih odredbi Odluke i osporenih odredbi Tarife.

2. Stranke u postupku

U skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), stranke u ovom postupku su: podnosilac zahtjeva i donosilac osporene Odluke.

3. Bitni navodi zahtjeva

Zahtjevom se dovodi u pitanje ustavnost osporenih odredbi Odluke i osporenih odredbi Tarifa kojima se utvrđuje obaveza plaćanja komunalne takse za korištenje podzemnih i nadzemnih instalacija, pružanje usluga kablovske televizije, mobilne telefonije i bežičnog interneta, odnosno kojima je utvrđena obaveza plaćanja komunalne takse za pružanje usluga fiksne, mobilne telefonije i internet usluga, te plaćanje istih na podzemne i nadzemne instalacije, bazne stanice, mikrobazne stanice, predajnike (pasivne repetitore), antene i stubove. Podnosilac zahtjeva smatra da iz karaktera osporenih odredbi Odluke i osporenih odredbi Tarifa proizilazi da iste direktno obavezuju samo društva koja se bave određenom vrstom djelatnosti pružanja telekomunikacionih usluga, kao što su "BH Telecom" d.d. Sarajevo i "JP HT Eronet" d.d. Mostar (u daljem tekstu: pomenuta društva) i koja su u većinskom vlasništvu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Navodi da se radi o društvima čija je osnovna djelatnost pružanje telekomunikacionih usluga, te su podzemne instalacije, nadzemne instalacije, bazne stanice, mikrobazne stanice, predajnici, antene i stubovi, sredstva jedinstvene infrastrukture i telekomunikacionog sistema koji se ne može drugačije tretirati od ostalih dijelova jedinstvene mreže. Smatra da nema osnova da se naplaćivanje komunalnih taksi od pomenutih društava, kao usluga od javnog interesa, tretira kao priređivanje zabavnih igara i igara na sreću, što je po mišljenju podnosioca zahtjeva apsolutno nedopustivo. Posebno ističe da Odlukom o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksi

(prečišćeni tekst) nisu određeni objektivni kriteriji za utvrđivanje visine takse i da se tome pristupilo proizvoljno u čemu vidi povredu prava na jednakost pred zakonom iz člana II.A.2. (1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Smatra da djelatnost firme i ostvareni profit privrednog društva ne mogu biti relevantni kriteriji za utvrđivanje visine takse, a posebno zbog toga što se posebnim finansijskim propisima reguliše plaćanje na dobit. U prilog ovoj tvrdnji citira dijelove obrazloženja iz presuda Ustavnog suda Federacije br. U-05/09 od 13.10.2009. godine i U-36/16 od 11.07.2017. godine, te navodi i druge slične presude Suda. U zahtjevu se dalje navodi da su pomenuta društva u većinskom vlasništvu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i da se radi o privrednim društvima od državnog interesa i društveno odgovornim kompanijama koje podržavaju sport, kulturu, socijalnu i humanitarnu djelatnosti na prostoru Bosne i Hercegovine, te u iste svrhe svake godine izdvajaju preko 100.000,00 KM na području Unsko-sanskog kantona. Pomenuta društva uplaćuju u Budžet Federacije Bosne i Hercegovine na osnovu Zakona o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", br.: 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12) samo putem plaćanja licenci za rad Regulatornoj agenciji za komunikacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: RAK) oko 10,5 miliona KM godišnje, zbog čega nema opravdanja da im se nameću i dodatne obaveze u vidu plaćanja komunalnih taksa. RAK nameće obavezu pomenutim društvima da kao korisnici GSM dozvole razvijaju tu vrstu usluge na 80% populacije u Bosni i Hercegovini i 80% dužine pojedinačnih saobraćajnica, a donosilac osporene odredbe Odluke i osporene odredbe Tarifa nameće obavezu plaćanja taksi na jedina sredstava za pokrivanje GSM signalom (bazne stanice, mikrobazne stanice, stubovi i antene) što je suprotno članu II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, jer se na opisani način povređuje pravo na jednakost pred zakonom, te predlaže Ustavnom sudu Federacije da to utvrdi u svojoj presudi. Naglašava da se za plaćanje ovako utvrđenih komunalnih taksi izdvajaju ogromna finansijska sredstva što dovodi u pitanje isplativost infrastrukture za pružanje mobilnih usluga na teritoriji Unsko-sanskog kantona, jer su troškovi veći od prihoda koji se ostvaruju.

Istovremeno sa zahtjevom za ocjenu ustavnosti, podnosilac zahtjeva podnio je i zahtjev za privremenu mjeru koju suštinski obrazlaže na identičan način, kao i zahtjev.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

U skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je aktom broj: U-4/19 od 22.01.2019. godine zatražio od donosioca osporene Odluke da dostavi odgovor na navode zahtjeva i zahtjeva za izdavanje privremene mjere.

Gradsko vijeće Grada Cazin je Ustavnom sudu Federacije dana 12.02.2019. godine dostavilo odgovor na zahtjev za ocjenu ustavnosti podneskom broj 01/GV-05-1272/19 od 08.02.2019. godine. Istog dana podneskom broj 01/GV-05-1272-1/19 od 08.02.2019. godine dostavljen je odgovor na zahtjev za izdavanje privremene mjere.

U odgovoru na zahtjev za ocjenu ustavnosti se ističe da je podneseni zahtjev neosnovan jer se zasniva na netačnim navodima da je propisanom taksom porezni obaveznik dvostruko oporezivan, jer se taksa plaća samo po jednom osnovu. Dalje je navedeno da je neosnovan i navod iz zahtjeva da nema zakonskog osnova za donošenje Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksi, jer je navedena odluka donesena na osnovu ustavnog ovlaštenja iz člana VI.4. b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, te ovlaštenja iz člana 9. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, člana 13. stav 1. tačka c) Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09,

35/14 i 94/15) i čl. 36. i 37. Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09). Poziva se na presudu ovog suda broj: U-12/08 od 14.10.2008. godine, u kojoj je Ustavni sud Federacije utvrdio da je Opštinsko vijeće ovlašteno za donošenje Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksi. Zbog svega izloženog zahtjev se osporava kao neosnovan, te predlaže donošenje presude u tom pravcu, a u odnosu na zahtjev za izdavanje privremene mjere predlaže se da se isti odbije kao neosnovan.

5. Relevantno pravo

A. Ustav Bosne i Hercegovine

Član I

Bosna i Hercegovina

4. Kretanje roba, usluga, kapitala i lica

Postoji sloboda kretanja širom Bosne i Hercegovine. Bosna i Hercegovina i entiteti neće ometati punu slobodu kretanja lica, roba, usluga i kapitala širom Bosne i Hercegovine. Nijedan entitet neće provoditi bilo kakvu kontrolu na granici između entiteta.

B. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član II.A.2 (1) c)

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebno:

- (1) Sva lica na teritoriji Federacije uživaju prava na:
 - c) jednakost pred zakonom.

Član IV.C.3.10.(2) d)

- (2) Ustavni sud:
 - d) na zahtjev premijera, ili kantona, utvrđuje da li neki predloženi ili usvojeni propis koje je donijelo neko tijelo kantonalne, gradske ili opštinske vlasti u skladu sa ovim ustavom.

C. Zakon o komunikacijama

("Službeni glasnik BiH", br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12)

I - UVOD I OPŠTE ODREDBE

Član 1. st. 1. i 2.

Predmet Zakona

1. Ovim zakonom reguliše se oblast komunikacija u Bosni i Hercegovini te uspostavljanje i rad Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, koji predviđa uspostavljanje i funkcionisanje zajedničkih i međunarodnih komunikacionih sredstava.
2. Komunikacije uključuju telekomunikacije, radio, emitovanje (uključujući kablovsku televiziju) i usluge i sredstva koja su s tim u vezi.

Član 3.

Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine u oblasti komunikacija

1. U cilju sprovođenja ustavnih odredbi u oblasti komunikacija, Vijeće ministara nadležno je za kreiranje politike, a Agencija je nadležna za regulisanje oblasti komunikacija.
2. (...)
3. Agencija je nadležna za:
 - a) regulisanje emitterskih i javnih telekomunikacionih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola, utvrđivanje cijena, međupovezivanje i definisanje osnovnih uslova za obezbjeđivanje zajedničkih i međunarodnih komunikacionih sredstava; i
 - b) planiranje, koordiniranje, namjenu i dodjelu radio-frekvencijskog spektra.

4. Vijeće ministara i Agencija, u skladu sa pojedinačnim nadležnostima definisanim ovim zakonom, preduzimaju sve razumne mjere za ostvarenje sljedećih ciljeva:
 - (...)
 - e) obezbjeđenje efikasnog korištenja i efikasnog upravljanja resursima radio-frekvencija i brojeva u skladu sa propisima iz oblasti radio-komunikacija i drugim preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, i sa drugim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.

Član 4. stav 2. d)

- Regulatorni principi emitovanja i telekomunikacija
2. Regulatorni principi telekomunikacija obuhvataju:
 - d) nivo kvaliteta u pružanju telekomunikacionih usluga i telekomunikacione opreme će, što je prije moguće, biti kompatibilan sa opšteprihvaćenim standardima u Evropskoj uniji.

III - TELEKOMUNIKACIONE USLUGE

Član 7.

Pružanje telekomunikacionih usluga

1. Za pružanje telekomunikacionih usluga putem mobilnih i fiksni mreža potrebna je dozvola u skladu sa odredbama ovog zakona. (...).

Član 10.

Izdavanje dozvola

1. Zahtjev za izdavanje dozvole upućuje se Agenciji. Agencija izdaje dozvolu u roku od dva mjeseca. U slučajevima u kojima treba primijeniti postupak utvrđivanja konkurentnosti i selektivnosti na osnovu poređenja, Agencija može produžiti period potreban za procjenu zahtjeva do četiri mjeseca da bi obezbijedila da se postupak obavi na pravičan, razuman, otvoren, nediskriminatoran i transparentan način za sve zainteresovane strane. (...).

Član 34.

Osnovni zahtjevi

1. Radio i telekomunikaciona terminalna oprema mora da ispunjava sljedeće osnovne zahtjeve:
 - a) zahtjeve o zaštiti zdravlja i bezbjednosti korisnika i bilo kojih drugih lica; i
 - b) zahtjeve koji se tiču elektromagnetne kompatibilnosti.
2. Radio-oprema ugrađuje se tako da efikasno koristi radio-frekvencijski spektar za zemaljske, svemirske i orbitalne-radio-komunikacije i izbjegava štetne uticaje.
3. Smatraće se da je svaki uređaj koji ispunjava usklađene standarde Evropske unije u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana.

Član 37. tač. b) i c)

Dužnosti Agencije

1. Shodno odredbama ovog zakona, dužnosti Agencije su:
 - b) izdavanje dozvola emiterima i operatorima telekomunikacija u skladu sa odredbama ovog zakona i praćenje poštivanja uslova izdatih dozvola;
 - c) planiranje, upravljanje, namjena i dodjela frekvenციjskog spektra, praćenje njegovog korištenja kao i održavanje i objavljivanje plana korištenja frekvenციjskog spektra za cijelu teritoriju Bosne i Hercegovine.

D. Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15)

Član 1.

Ovim Zakonom uređuje se pripadnost javnih prihoda koji su ustanovljeni zakonima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Član 2.

Javnim prihodima, u smislu ovog zakona, smatraju se indirektni porezi, direktni porezi, naknade, takse, doprinosi, donacije i drugi prihodi, utvrđeni zakonima i drugim propisima Bosne i Hercegovine, Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.

Član 13.

Pored udjela u raspodjeli prihoda iz člana 6. ovog Zakona, jedinicama lokalne samouprave pripadaju i drugi javni prihodi kako slijedi:

(...)

- c) naknade i takse u skladu sa propisima jedinica lokalne samouprave;

(...).

E. Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09)

Član 13. stav 2. alineja 4.

Organ odlučivanja jedinice lokalne samouprave je opštinsko vijeće u opštini, a gradsko vijeće u gradu (u daljem tekstu: "vijeće").

Vijeće u okviru svojih nadležnosti:

- donosi propise o porezima, taksama, naknadama i doprinosima jedinice lokalne samouprave u skladu sa zakonom;

Član 34.

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo na odgovarajuće sopstvene finansijske izvore kojima lokalni organi mogu slobodno raspolagati u okviru svoje nadležnosti u skladu sa zakonom.

Jedan dio finansijskih izvora jedinica lokalne samouprave će se ostvarivati od lokalnih taksi i naknada čiju stopu jedinica lokalne samouprave utvrđuje u okviru zakona.

(...)

Član 36.

U zakonom propisanim okvirima, jedinice lokalne samouprave donose propise o naknadama i taksama, kao i provedbene propise o oporezivanju.

Član 37.

Jedinicama lokalne samouprave pripadaju prihodi:

a) vlastiti prihodi:

- porezi za koje jedinica lokalne samouprave samostalno određuje stopu, u skladu sa zakonom;
- lokalne takse i naknade čije iznose utvrđuje vijeće u skladu sa zakonom;
- (...).

F. Pravilo 89/2018 o naknadama za dozvole Regulatorne agencije za komunikacije ("Službeni glasnik BiH", br. 92/18 i 50/19)

DIO PRVI - UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Predmet pravila)

Ovim Pravilom propisuje se obaveza plaćanja, način obračuna, iznos naknada i način plaćanja naknada za dozvole u telekomunikacijama, radiokomunikacijama i emitovanju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: naknada za dozvole), koje izdaje Regulatorna agencija za komunikacije (u daljem tekstu: Agencija) i određuju se izuzeci od plaćanja ovih naknada, kao i postupanje Agencije u slučaju neplaćanja istih.

DIO DRUGI - ZAJEDNIČKE ODREDBE

GLAVA I - OBAVEZE PLAĆANJA I VRSTE NAKNADA ZA DOZVOLE

Član 2.

(Obaveznici plaćanja naknade)

Svi korisnici dozvola u telekomunikacijama, radiokomunikacijama i emitovanju u Bosni i Hercegovini dužni su plaćati naknade za dozvole, sa izuzetkom određenih korisnika koji su oslobođeni plaćanja naknada za dozvole, u skladu sa odredbama ovog Pravila.

Član 7.

(Vrste naknada)

Naknade za dozvole su:

- a) naknada za administrativno-tehničku obradu zahtjeva za izdavanje dozvole ili izmjenu dozvole;
- b) godišnja naknada za dozvolu.

DIO TREĆI - POSEBNE NAKNADE

GLAVA I - NAČIN OBRAČUNA I IZNOSI GODIŠNJIH NAKNADA ZA DOZVOLE U TELEKOMUNIKACIJAMA, RADIOKOMUNIKACIJAMA I EMITOVANJU

Član 16.

(Obračun godišnjih naknada za dozvole u telekomunikacijama)

- (1) Naknada za dozvolu za obavljanje djelatnosti telekomunikacija: mobilne telekomunikacione mreže, javne fiksne telekomunikacione mreže, pristup internetu, upravljanje multipleksom, distribucija audiovizuelnih medijskih usluga, distribucija medijskih usluga radija i ostalih usluga iz djelatnosti telekomunikacija, obračunava se po stopi do najviše 1,50% od ukupnog prihoda korisnika dozvole ostvarenog po osnovu obavljanja djelatnosti telekomunikacija u prethodnoj fiskalnoj godini.
- (2) Visina stope prema kojoj će se vršiti obračun godišnje naknade za dozvolu utvrđuje se posebnom odlukom koju donosi Savjet Agencije na osnovu finansijskog plana Agencije za narednu godinu, u roku od 30 dana od dana usvajanja finansijskog plana za narednu godinu.

Član 17. stav (1)

(Utvrđivanje iznosa godišnje naknade za dozvole u telekomunikacijama)

- (1) Iznos godišnje naknade za dozvolu u telekomunikacijama Agencija utvrđuje posebnim rješenjem nakon isteka kalendarske godine, a na osnovu Izjveštaja o ukupnom godišnjem prihodu korisnika dozvole.

Član 18.

(Minimalan iznos naknade za dozvole u telekomunikacijama)

Iznos godišnje naknade za dozvolu u telekomunikacijama ne može biti niži od 1.000,00 KM, nezavisno o odredbama članova 16. i 17. ovog Pravila.

Član 19.

(Plaćanje naknade za dozvolu u telekomunikacijama)

- (1) Godišnja naknada za dozvolu za obavljanje djelatnosti telekomunikacija plaća se na osnovu obračuna izvršenog u skladu sa članom 16. ovog Pravila. Agencija korisniku dozvole izdaje rješenje kojim se obračunava iznos naknade u dva jednaka dijela sa rokom plaćanja prvog dijela na dan 30.04. i drugog dijela sa rokom plaćanja na dan 30.09. tekuće godine.
- (2) Do konačnog utvrđivanja i obračuna visine godišnje naknade iz stava (1) ovoga člana, korisnik dozvole plaća godišnju naknadu za obavljanje djelatnosti telekomunikacija akontativno u visini koja odgovara četvrtini godišnje naknade za dozvolu utvrđenu za prethodnu godinu.
- (3) Uplata akontacije godišnje naknade za dozvolu vrši se na osnovu rješenja Agencije kojim se utvrđuje visina

akontacije za korištenje dozvole sa rokom plaćanja do 31.01. tekuće godine.

- (4) Izuzetno, godišnja naknada za dozvolu za korištenje brojeva i/ili kodova se obračunava u skladu sa članom 21. ovog Pravila, a plaća se u skladu sa članom 15. ovog Pravila.

G. Odluka o naknadi za korištenje radiofrekventnog spektra u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 15/14)

GLAVA I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom utvrđuje se obaveza plaćanja, način obračuna i iznos naknade za korištenje radiofrekventnog spektra.

Član 8.

(Kopneni mobilni sistemi)

- (1) Naknada za korištenje radiofrekventnog spektra u kopnenoj mobilnoj službi (PMR, PAMR, telemetrija, telekomanda i sl.) zavisi od dodijeljenih radiofrekventnih kanala i broja opština na kojima se realizuje radiokomunikacioni servis upotrebom tih radiofrekventnih kanala se utvrđuje na godišnjem nivou koji je dat u Tabeli 4.
(...)

H. Odluka o komunalnim taksama i tarifama komunalnih taksi (prečišćeni tekst) ("Službene novine Opštine Cazin", broj 1/15)

Član 3. stav 1. tač. 8., 9., 10. i 11. (osporene odredbe Odluke)

Komunalne takse (u daljem tekstu: takse) plaćaju se za:

8. Za postavljanje podzemnih i nadzemnih instalacija,
9. Pružanje usluga kablovske televizije,
10. Korištenje uređaja za pružanje usluga mobilne telefonije,
11. Korištenje uređaja za pružanje usluga bežičnog interneta.

Član 21. (osporene odredbe Tarifa)

TARIFA br. 8.

- a) Za izgrađene trase dalekovoda, PTT mreže, elektro-mreže i slično (nadzemne i podzemne instalacije) po 1 metru dužnom mreže..... 0,20 KM/ godišnje
- b) Za stubove ulične rasvjete koji su u vlasništvu Opštine Cazin, a koji se koriste za potrebe kablovske televizije plaća se godišnja taksa u iznosu od..... 10,00 KM /stubu.

TARIFA br. 11.

(korištenje uređaja za pružanje usluga mobilne telefonije)

- a) bazne stanice mobilne telefonije - 10.000,00 KM/ godišnje
- b) mikrobazne stanice mobilne telefonije - 5.000,00 KM/ godišnje
- c) predajnici (pasivni repetitori) - 2.000,00 KM / godišnje
- d) antena i stubovi - 1.000,00 KM/ godišnje

Obračun komunalne takse se vrši za svaki uređaj (opremu) mobilnog operatera na svakoj pojedinačnoj lokaciji na kojoj je instaliran uređaj (oprema) mobilnog operatera na području Opštine Cazin.

TARIFA br. 12.

(korištenje uređaja za pružanje usluga bežičnog interneta)

- a) bazne stanice za bežični internet - 2.000,00 KM/ godišnje
- b) mikrobazne stanice za bežični internet - 1.000,00 KM/ godišnje
- c) predajnici (pasivni repetitori) - 500,00 KM/ godišnje
- d) antena i stubovi - 300,00 KM/ godišnje

Obračun komunalne takse se vrši za svaki uređaj (opremu) bežičnog interneta na svakoj pojedinačnoj lokaciji na kojoj je

instaliran uređaj (oprema) bežičnog interneta operatera na području Opštine Cazin.

6. Sudska praksa Ustavnog suda Federacije

Presuda broj U-8/17 od 14.03.2018. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 36/18), Presuda broj U-5/17 od 18.04.2018. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 56/18), Presuda broj U-22/18 od 26.03.2018. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 24/19) i dr.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Nakon analize navoda iz zahtjeva i odgovora na zahtjeve, osporenih odredbi Odluke i osporenih odredbi Tarifa, relevantnih pravnih propisa, ustavnosudske prakse i drugih dostupnih činjenica i dokaza, utvrđeno je sljedeće:

Odlukom o komunalnim taksama i Tarifama komunalnih taksi (prečišćeni tekst) su utvrđeni osnovi za naplatu komunalne takse na području Opštine Cazin i njeni obaveznici, propisana su oslobađanja od taksene obaveze, te načini prijave i utvrđivanja visine komunalne takse. Naplaćivanje komunalne takse propisano je u osporenim odredbama Odluke za: istaknutu firmu, reklamne natpise, privremeno zauzimanje javnih površina, prodaju roba ili pružanje usluga izvan poslovnih prostorija, priređivanje igara na bilijar stolovima, fliperima, pikadu i dr. sredstvima, priređivanje igara kladenja na sportske rezultate i druge neizvjesne događaje (lutrija, loto, TV bingo), priređivanje igara na sreću putem elektronskih ili mehaničkih mašina i automatima (slot mašine), organizovanje i držanje žive muzike u ugostiteljskim objektima, korištenje prostora za kampove, a ono što je posebno važno za ovaj predmet plaćanje komunalnih taksi propisano je i za postavljanje podzemnih i nadzemnih instalacija (član 3. stav 1. tačka 8. osporene odredbe Odluke), pružanje usluga kablovske televizije (član 3. stav 1. tačka 9. osporene odredbe Odluke), korištenje uređaja za pružanje usluga mobilne telefonije (član 3. stav 1. tačka 10. osporene odredbe Odluke) i korištenje uređaja za pružanje usluga bežičnog interneta (član 3. stav 1. tačka 11. osporene odredbe Odluke).

U osporenim odredbama Tarifa, propisane su obaveze plaćanja fiksnih iznosa na godišnjem nivou, i to: 0,20 KM godišnje po 1 metru dužnom mreže za izgrađene trase dalekovoda, PTT mreže, elektro-mreže i slično (nadzemne i podzemne instalacije), 10,00 KM po stubu za stubove ulične rasvjete koji su u vlasništvu Opštine Cazin, a koji se koriste za potrebe kablovske televizije (član 21. Tarifa br. 8.). Takođe, u osporenim odredbama Tarifa su propisane obaveze plaćanja posebnih komunalnih taksi za svaki uređaj (opremu) mobilnog operatera i bežičnog interneta na svakoj pojedinačnoj lokaciji na kojoj je instalisan uređaj, i to: 10.000,00 KM za bazne stanice mobilne telefonije; 5.000,00 KM za mikrobazne stanice mobilne telefonije; 2.000,00 KM za predajnike (pasivne repetitore) i 1.000,00 KM za antenu i stubove (član 21. Tarifa br. 11.); 2.000,00 KM za bazne stanice za bežični internet; 1.000,00 KM za mikrobazne stanice za bežični internet; 500,00 KM za predajnike (pasivne repetitore) i 300,00 KM za antenu i stubove (član 21. Tarifa br. 12.).

Pojmovi "postavljanje nadzemnih i podzemnih instalacija", "pružanje usluga kablovske televizije", "korištenje uređaja za pružanje usluga mobilne telefonije" i "korištenje uređaja za pružanje usluga bežičnog interneta", koji su utvrđeni kao posebni osnovi za naplatu ove komunalne takse su posebno navedeni i definisani u odredbama člana 4. tač. 8., 9., 10. i 11. Odluke o komunalnim taksama i tarifama komunalnih taksi (prečišćeni tekst) i sugerišu da ti uređaji funkcionišu, tj. emituju signal mreže mobilnog operatera, odnosno prenose signale kojima se odvija komunikacija između korisnika mreže. Podnosilac zahtjeva pri tome ukazuje na činjenicu da mobilni operateri moraju udovoljiti zadatom standardu kvaliteta svoje usluge. Tako iz obima GSM

dozvole koju daje RAK, za korisnika dozvole, dakle mobilnog operatera, proističe dužnost da razvije uslugu za 80% populacije Bosne i Hercegovine i 80% dužine pojedinačnih saobraćajnica. Dakle, sa jedne strane RAK nameće obavezu visokog procenta pokrivenosti GSM signalom, a sa druge strane donosilac osporene Odluke nameće obavezu plaćanja takse na pojedinačna sredstva (postrojenja, odnosno uređaje) kojima se ta pokrivenost ostvaruje (bazne stanice, mikrobazne stanice, predajnici, stubovi i antene).

Obaveza plaćanja komunalne takse po ovom osnovu, propisana osporenim odredbama Odluke odnosi se na pomenuta društva koja se bave pružanjem usluga bežičnog interneta, mobilne telefonije, prenošenjem signala kablovske i digitalne televizije, dakle djelatnostima od javnog interesa čije vršenje uz to iziskuje korištenje složene tehničke infrastrukturne opreme na odgovarajući način razmještene u prostoru i dijela radiofrekventnog spektra u mikrotalasnom području, pa je u tom pogledu podložno tehničkim, ali i pravnim standardima, te obaveza plaćanja posebnih naknada utvrđenih propisima na nivou Bosne i Hercegovine. Zbog toga je Ustavni sud Federacije pitanje o kojem se odlučuje u ovom predmetu, morao staviti u širi pravni kontekst.

Pomenuta društva djelatnost vrše u skladu sa Zakonom o komunikacijama, odobrenje za rad dobila su od RAK, i na plaćanje komunalne takse po osnovu osporenih odredbi Odluke i osporenih odredbi Tarifa, obavezuju se po osnovu djelatnosti koju obavljaju, a to su u osnovi pružanje telekomunikacionih usluga putem mobilnih mreža. Da bi instalirala neophodnu tehničku opremu, pomenuta društva, prethodno su morala izraditi plansku dokumentaciju i dobiti odobrenje za građenje, kako bi se omogućio osnovni tehnološki proces koji podrazumijeva ova djelatnost. Uz to je važenje tih odobrenja i saglasnosti uslovljeno održavanjem zadatog standarda kvaliteta u pružanju telekomunikacionih usluga. Ove mobilne operatere za pružanje univerzalnih telekomunikacionih usluga na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, uz obavezu poštovanja principa objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti, na prijedlog RAK imenovalo je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

U skladu sa Pravilom 89/2018 o naknadama za dozvole Regulatorne agencije za komunikacije propisana je obaveza plaćanja, način obračuna, iznos naknada i način plaćanja naknada za dozvole u telekomunikacijama, radiokomunikacijama i emitovanju u Bosni i Hercegovini. Vrste naknada za dozvole su: za administrativno-tehničku obradu zahtjeva za izdavanje dozvole ili izmjenu dozvole i godišnja naknada za dozvolu. Obračun godišnjih naknada za dozvole u telekomunikacijama obračunava se po stopi do najviše 1,50% od ukupnog prihoda korisnika dozvole ostvarenog po osnovu obavljanja djelatnosti telekomunikacija u prethodnoj fiskalnoj godini. Iznos godišnje naknade za dozvolu u telekomunikacijama RAK utvrđuje posebnim rješenjem nakon isteka kalendarske godine, a na osnovu Izvještaja o ukupnom godišnjem prihodu korisnika dozvole. Uz to postoji i obaveza plaćanja naknade za korištenje radiofrekventnog spektra u kopnoj mobilnoj službi, prema Odluci o naknadi za korištenje radiofrekventnog spektra u Bosni i Hercegovini. Ove naknade utvrđene su jedinstveno od strane RAK za sve telekom operatere u Bosni i Hercegovini. Prema Zakonu o komunikacijama, regulatorni principi odnose se na cijene telekomunikacionih usluga koje treba da su transparentne i nediskriminatorne, dok standardi kvaliteta telekomunikacionih usluga i kontrola njihovog poštovanja podliježu pravilima koje donosi RAK.

U skladu sa pomenutim odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovini,

donosilac osporene Odluke je nadležan da donese propis kojim se uređuje naplaćivanje komunalnih taksi na području Grada Cazin (član 3. stav 1. tač. 8., 9., 10. i 11.), kao i propisivanje vrsta komunalnih taksi, radi čega je utvrđeno da je u tom dijelu odluka u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Da bi se zahtjev u cjelini riješio potrebno je razmotriti i odredbe Tarifa koje propisuju obavezu plaćanja komunalnih taksa na godišnjem nivou. U članu 21. u tarifi br. 8. Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksi (prečišćeni tekst) propisana je obaveza plaćanja komunalne takse na godišnjem nivou od 0,20 KM po dužnom metru mreže za izgrađene trase dalekovoda, PTT mreže, elektromreže i slično (nadzemne i podzemne instalacije), odnosno 10,000 KM po stubu za stubove ulične rasvjete koji su u vlasništvu Opštine Cazin, a koji se koriste za potrebe kablovske televizije. U istome članu tarife br. 11. i 12. propisana je obaveza plaćanja komunalne takse na godišnjem nivou za korištenje uređaja za pružanje usluga mobilne telefonije i bežičnog interneta u iznosima od 300,00 KM do 10.000,00 KM. Iz navedenog se može uočiti da su u svim osporenim dijelovima Odluke navedeni određeni iznosi za plaćanje komunalnih taksa na godišnjem nivou, a da su kao jedinice mjere uzeti dužni metar instalacija za mobilne i internet veze ili svaki pojedini komad opreme koji se koristi za pružanje navedenih usluga. Prilikom određivanja tih iznosa nije navedeno bilo kakav kriterij na osnovu kojih su ti iznosi određeni, te se može zaključiti da su visine svih tih iznosa određene proizvoljno i da se kao jedini kriterij koristila djelatnost kojom se davaoci pomenutih usluga bave.

Vrsta djelatnosti, prema utvrđenoj sudskoj praksi ovoga suda, ne može biti kriterij za propisivanje vrste i visine komunalne takse. Pravna lica koja se bave pružanjem telekomunikacionih usluga, u odnosu na ostvareni profit oporezuju se posebnim federalnim propisima, a kako je ranije istaknuto, obaveznici su i plaćanja naknada za korištenje dozvola za obavljanje djelatnosti telekomunikacija, prema Pravilu 89/2018 o naknadama za dozvole Regulatorne agencije za komunikacije, te naknada za korištenje radiofrekventnog spektra, prema Odluci o naknadi za korištenje radiofrekventnog spektra u Bosni i Hercegovini.

Zbog toga je Ustavni sud Federacije u ovom dijelu utvrdio da osporene odredbe Tarife nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Kako je ovom presudom odlučeno u meritumu, Ustavni sud Federacije nije ni odlučivao o privremenoj mjeri kao sporednom zahtjevu.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u izreci ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je jednoglasno u sastavu: Aleksandra Martinović, predsjednica Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, prof. dr. Edin Muminović i dr. sc. Kata Senjak, sudije Suda.

Broj U-4/19
15. oktobra 2019. godine
Sarajevo

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Aleksandra Martinović, s. r.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odlučujući o zahtjevu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za utvrđivanje ustavnosti članka 3. stavak 1. toč. 8., 9., 10. i 11. i članka 21. Tarife br. 8., 11. i 12. Odluke o komunalnim pristojbama i Tarifama komunalnih pristojbi (prečišćeni tekst) i zahtjeva za izdavanje privremene mjere, na temelju članka IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održanoj dana 15.10.2019. godine, donio je